

Välismaalaste Eestisse tööle ja elama asumine

Lugupeetud Veiko Kommusaar!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Siseministeeriumit võimaluse eest esitada kommentaare ja ettepanekuid välismaalaste Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamisega seotud regulatsioonide ja menetlusprotsesside kui ka lühiajalise töötamise registreerimise ja elamisloa menetluse iseteeninduskeskkonna ja rändemenetlusinfosüsteemi kohta.

Kaubanduskoda peab väga vajalikuks selles valdkonnas menetluspraktikate ühtlustamist ja muutmist ning infosüsteemide loomist ja arendamist, et vähendada nii välismaalaste, nende kutsujate, näiteks tööandjate, ja ka riigiasutuste töökoormust. Lisaks peaks uuenduste tulemusena tekkima erinevatel riigiasutustel parem ülevaade Eestis elavatest välismaalastest ja seeläbi peaks muutuma tõhusamaks ka järelevalve välismaalastega seotud nõuete täitmise üle.

Järgnevalt esitame oma kommentaarid ja ettepanekud Teie poolt esitatud küsimustele, lähtudes ettevõtetelt saadud tagasisidest.

1. Millised on viisa menetlusprotsessis probleemid, mis vajaksid lahendamist ja miks?

Oleme saanud ettevõtetelt tagasisidet, et üheks peamiseks kitsaskohaks seoses viisa taotlemisega on see, et Eesti välisesindustes on pikad järjekorrad viisa taotlemise aja broneerimiseks. Kohati tuleb aja saamiseks oodata rohkem kui kolm kuud, vahel isegi pool aastat. Samas ettevõtete ja ka välismaalaste ootus on see, et see periood oleks oluliselt lühem.

Teise murena toome välja, et Eesti välisesinduste menetluspraktika seoses viisade väljastamisega on erinev. Näiteks küsitakse osades välisesindustes dokumente, mida õigusaktide kohaselt ei pea esitama. Näiteks nõuavad osad välisesindustes teatud dokumentide Eesti poolset legaliseerimist, kuigi õigusaktide kohaselt ei ole see vajalik. Erinevaid praktikaid on ka pereliikmete viisade väljastamise osas. Ettevõtted on toonud ka näiteid, kus ühest välisesindustest ei antud viisat, kuid teisest anti. Probleemi lahendamiseks tuleb ühtlustada viisamenetlusega seotud menetluspraktikat, et kõikides välisesindustes oleks sarnane praktika.

Oleme saanud ka ettepaneku lühendada viisamenetluse tähtaega, mis praegu võib võtta aega kuni 30 päeva. Kuna enamikel juhtudel väljastatakse viisa palju kiiremini, siis võiks ka maksimumtähtaeg olla praegusest lühem. Kui tähtaega ei ole võimalik lühendada,

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

siis võiksid välisesindused anda vähemalt tavapärase taotluste puhul välismaalasele teada, et viisamenetlusele kulub näiteks 15 päeva. Ja kui on näha, et tegemist on keerulisema juhtumiga, siis võib kommunikeerida ka pikemat tähtaega. Samuti võiks kaaluda viisa taotlemise kiirmenetluse loomist ning selle eest ka kõrgema tasu küsimist. Sellest oleks abi näiteks nendel välismaalastel, kelle asukohariigis ei ole Eesti välisesindust ja kes peavad seetõttu viisa taotlemiseks minema mõnda teise riiki.

Ettevõtted on teada andnud ka murest seoses pikaajalise viisa taotlemisega. Riikides, kus pole Eesti välisesindust, võib saada taotleda lühiajalist viisat teise riigi välisesindustest. Samas pikaajalist viisat ei ole võimalik teise riigi välisesindustest taotleda. Näiteks Usbekistanis saab välismaalane taotleda lühiajalist viisat Läti saatkonna kaudu, kuid pikaajalise viisa taotlemine ei ole seal võimalik. Ettepanek on võimaldada teise riigi saatkonnal väljastada ka pikaajalist viisat.

2. Millised on välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise menetlusprotsessis probleemid, mis vajaksid lahendamist ja miks?

Ettevõtted andsid lühiajalise töötamise registreerimise protsessi kohta pigem positiivset tagasisidet ning tunnustavad riiki viimase aja positiivsete arengute eest seoses digitaliseerimise ja kliendikeskse lähenemise suurendamisega.

Tehti ettepanek võimaldada lühiajalise töötamise registreerimist senisest kiiremini juhtudel, kus välismaalase tööandja on usaldusväärne. Kui tööandja on varasemalt välismaalasi tööle võtnud ning täitnud kõiki õigusaktidest tulenevaid nõudeid ning varasemalt ei ole selle tööandjaga probleeme olnud, siis võiks praegusest kiiremini registreerida sellise tööandja juures välismaalase lühiajaline töötamine.

3. Millised on elamisloa menetlusprotsessis probleemid, mis vajaksid lahendamist ja miks?

Peamiseks probleemiks on see, et elamisloa taotlemiseks aja saamine Politsei- ja Piirivalveametis võtab liiga kaua aega. Eriti keeruline on aega saada aasta lõpus ja uue aasta alguses, sest siis on võimalik taotleda ka sisserände piirarvu alla minevat elamisluba ning ootejärjekorrad võivad ulatuda mitme kuuni. Oleme saanud tagasisidet, et ka muul ajal võib aja leidmine võtta kaua aega.

Ettevõtted on teinud ettepaneku luua elamisloa taotlemiseks kiirendatud menetlus nende olukordade jaoks, kus elamisluba taotleva välismaalase tööandja on usaldusväärne.

4. Millised on Teie ootused ja vajadused lühiajalise töötamise registreerimise ja elamisloa menetluse iseteeninduskeskkonnale ning rändemenetluse infosüsteemile?

Ettevõtete üldine ootus on see, et uued infosüsteemid oleksid võimalikult lihtsad, kasutajamugavad, loogilise ülesehitusega ning andmed liiguksid võimalikult automaatselt. Näiteks võiks olla võimalus, et tööandja laeb vajalikud andmed oma infosüsteemidest otse riiklikku infosüsteemi ning seeläbi kaob vajadus andmete käsitsi sisestamiseks. Lisaks peaks uus keskkond pakkuma terviklikku lahendust. See tähendab, et keskkond peaks pakkuma erinevaid teenuseid alates broneeringute tegemisest ning lõpetades riigilõivu tasumisega. Samuti peab olema võimalus erinevaid

dokumente esitada elektrooniliselt. Ettevõtted peavad ka oluliseks, et uus keskkond pakuks nõ tööandja vaadet ehk tööandjale kuvatakse terviklik ülevaade, milline on tema välismaalastest töötajatega seotud info hetkeseis.

Teeme ettepanku võimaldada lühiajalise töötamise registreeringu kinnitust väljastada lisaks eestikeelsena ka inglise keeles.

Loodame, et peate võimalikuks võtta arvesse Kaubanduskoja kommentaare ja ettepanekuid. Soovime ka edaspidi olla kaasatud sellesse protsessi. Meie kontaktisikuks on selle teema osas Marko Udras, kes on Kaubanduskoja poliitikakujundamise ja õigusosakonna juhata (marko.udras@koda.ee).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070